

SIMON FERSZTMAN

ur. 1936; Bełżyce

Miejsce i czas wydarzeń	Bełżyce, dwudziestolecie międzywojenne
Słowa kluczowe	Bełżyce, dwudziestolecie międzywojenne, rodzina, dziadkowie, ciotka Norma, emigracja do Brazylii, fotografie

Wspomnienia domu rodzinnego w Bełżycach

Nie mam w zasadzie żadnych [wspomnień z naszego domu w Bełżycach]. Mamy kilka zdjęć, które działały na moją pamięć wizualną, ale nie są to naprawdę zbyt dokładne wspomnienia. Mam dwa, trzy zdjęcia, które są takimi kliszami pamięci, które mi zostały i mam je tu [w domu]. Widać na nich mnie w wieku dwóch lat, w śpioszkach, z moimi rodzicami, trzymającego drewniany karabin. Inne zdjęcie, gdzie jestem trochę większy, muszę mieć trzy lata, i gdzie, moim zdaniem, jestem swoją drogą bardzo dobrze ubrany, jak na tamte czasy. I jeszcze jedno zdjęcie, na którym jestem z moimi rodzicami i ciotką Normą, kiedy wyjeżdża do Brazylii, więc w [19]39 roku. To są mniej więcej jedyne obrazy [tej przeszłości], jakie mi pozostały.

[Ciotka Norma wyjechała do Brazylii], bo chciała dołączyć do swoich rodziców, którzy wyjechali dużo wcześniej. Nie wiem, czy uświadomiła sobie zbliżające się, zresztą wielkimi krokami, niebezpieczeństwo. Ale przede wszystkim chciała połączyć się z rodziną. Bardziej zaskakujące jest to, że [dziadkowie] wcześniej wyjechali z najstarszą, a nie z najmłodszą córką. Przyznam, że nigdy nie dowiadywałem się, jakie były dokładne tego przyczyny. Być może była to kwestia środków, bo jednak potrzebne były pieniądze na opłacenie podróży. To była podróż statkiem, która trwała miesiąc, to było jednak kosztowne. Więc prawdopodobnie nie mogli wtedy opłacić podróży dla wszystkich. Wyjechali do Brazylii, bo Brazylia była w tamtym czasie, na samym początku, krajem przyjmującym imigrantów... Jako że nie znałem wtedy moich dziadków, nie wiem, dlaczego dokładnie wyjechali. Myślę, że musieli mieć przyjaciół, którzy wyemigrowali tam wcześniej, a sytuacja w Polsce dla religijnych Żydów była być może nieco trudna. Może myśleli również, w drugiej kolejności... Bo to byli religijni Żydzi, przede wszystkim myśleli raczej, ma się rozumieć, o emigracji do Izraela nie do Brazylii. Później dotarli do Izraela. Myślę, że na początku wybrali Brazylię, bo taką mieli sposobność, z powodu kontaktów, [jakie tam mieli].

tłum. z j. francuskiego Agnieszka Zachariewicz

Data i miejsce nagrania	2011-03-29, Paryż
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski, Agnieszka Zachariewicz
Redakcja	Agnieszka Zachariewicz
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"